

Plaatsing van chalets op de twee resterende toeristische velden

Recreatiepark De Thijmse Berg, Rhenen gemeente Rhenen

**In opdracht van recreatiepark De Thijmse Berg
juli 2014**

Plaatsing van chalets
op de twee resterende toeristische velden
Recreatiepark De Thijmse Berg, Rhenen
gemeente Rhenen

In opdracht van recreatiepark De Thijmse Berg

Tekst: H.J.V. van den Bijtel
Fotografie: H. van de Vendel
Beopublicatie: 201426
Juli 2014

Omslagfoto: Het meest zuidelijke toeristische veld waar de plaatsing van chalets is voorzien

van den **Bijtel** ecologisch **o**nderzoek

Uilenkamp 22
3972 XS Driebergen-Rijsenburg
tel./fax 0343-521021
e-mail h.j.v.vdbijtel@planet.nl

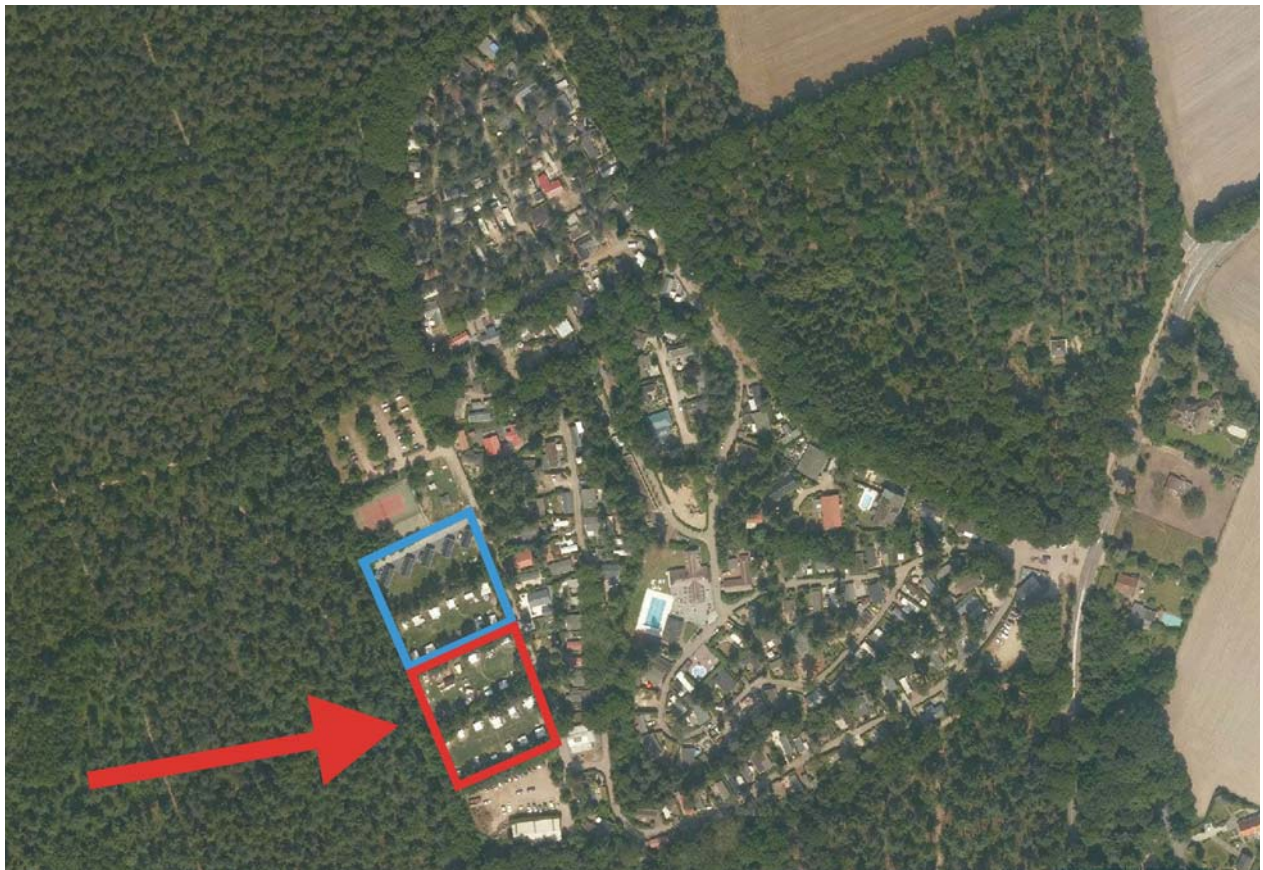
Inhoudsopgave

1	Inleiding	1
2	Ligging, inrichting en gebruik van de toeristische plaatsen	2
3	Natuurwaarden van de velden met toeristische plaatsen	2
4	Plaatsing chalets in relatie tot wet- en regelgeving	4
4.1	Bestemmingsplan	4
4.2	Bescherming van de Ecologische Hoofdstructuur	4
5	Plaatsing chalets en het 'nee, tenzij'-beginsel'	5
5.1	Wezenlijke waarden en kenmerken	5
5.2	Effecten op de wezenlijke waarden en kenmerken	5
5.2.1	Zones met bijzondere ecologische kwaliteit	5
5.2.2	Aaneengeslotenheid en robuustheid	6
5.2.3	Bijzondere soorten	6
5.2.4	Essentiële verbindingen	7
5.2.5	Samenvattend	7
5.3	Externe verstoring	7
6	Aanbevelingen	8
7	Conclusies	8
8	Geraadpleegde literatuur	9

1. Inleiding

De directie van recreatiepark De Thijmse Berg in Rhenen is voornemens op de twee resterende velden met toeristische plaatsen aan de westzijde van het terrein chalets te plaatsen (figuur 1). Op de twee noordelijke velden zijn in de afgelopen jaren reeds chalets geplaatst. Het vigerende bestemmingsplan (Gemeente Rhenen 2011a) biedt de mogelijkheid voor de plaatsing van chalets op twee van de vier toeristische velden; op de twee andere velden is alleen kamperen met mobiele kampeermiddelen toegestaan.

Om te kunnen inspelen op de vraag uit de markt en ter verbreding van de economische basis van het recreatiepark wil de directie ook op de beide zuidelijke toeristische velden chalets plaatsen. Hiertoe is een wijziging van het vigerende bestemmingsplan vereist. Ten behoeve van deze bestemmingsplanwijziging heeft de directie van recreatiepark De Thijmse Berg Van den Bijtel Ecologisch Onderzoek gevraagd om een beknopte actualisatie van het natuurwaardenonderzoek uit 2009 (van den Bijtel 2009a,b) en een beoordeling van de mogelijke effecten van de plaatsing van chalets op de twee resterende toeristische velden. Ten behoeve van deze actualisatie zijn aan het plangebied twee veldbezoeken (eind april, begin juli) gebracht.

Figuur 1. Ligging van de velden met toeristische plaatsen op recreatiepark De Thijmse Berg

De velden waar de plaatsing van chalets is voorzien, zijn rood omlijnd; de velden waar in de afgelopen jaren chalets zijn geplaatst, zijn blauw omlijnd.

Bron luchtfoto: Provincie Utrecht

2. Ligging, inrichting en gebruik van de toeristische plaatsen

De twee resterende velden met toeristische plaatsen (plangebied) liggen aan de zuidwestzijde van het recreatiepark (figuur 1). Aan de westzijde grenzen de velden aan de bossen van de gemeente Rhenen.

De velden bestaan uit grasland dat regelmatig wordt gemaaid. Ze worden omzoomd door bossingels van voornamelijk eik, berk en grove den met een ondergroei van verschillende struiken.

Van april tot en met september worden de toeristische plaatsen gebruikt om te kamperen. In het voor- en naseizoen is een wisselend aantal plaatsen onbezet, maar in de zomermaanden zijn de meeste plaatsen bezet. Van oktober tot maart zijn de velden meestal leeg.

Beeld van een van de door bossingels omzoomde toeristische velden

3. Natuurwaarden van de velden met toeristische plaatsen

De inrichting en het beheer van de twee toeristische velden waar de plaatsing van chalets is voorzien, zijn ten opzichte van 2009 niet of nauwelijks veranderd. Als gevolg hiervan zijn ook de natuurwaarden van de beide velden vrijwel gelijk gebleven. Ook de natuurwaarden van de velden waar inmiddels chalets zijn geplaatst, zijn vergelijkbaar met die uit 2009, met dien verstande dat als gevolg van de plaatsing van de chalets de oppervlakte gras is afgenomen. Aangezien de natuurwaarden van het plangebied min of meer gelijk zijn aan die in 2009, is in het onderstaande de beschrijving daarvan die in 2009 is opgesteld, overgenomen en voor zover van toepassing aangevuld.

Vegetatie De bossingels zijn sterk beïnvloed door het beheer (aanplant) en bestaan voor een deel uit soorten die van nature op rijkere bodems voorkomen (hazelaar, hondsroos). Ook groeien er enkele uitheemse soorten. Als gevolg hiervan zijn ze vegetatiekundig moeilijk te duiden. Onder natuurlijke omstandigheden zou er op deze plaats een berken-zomereikenbos Betulo-Quercetum roboris (Stortelder et al. 1999, van der Werf 1991) of mogelijk een droog wintereiken-beukenbos Fago-Quercetum petraea (van der Werf 1991) tot ontwikkeling komen.

De begroeiing van de grasvelden kan vegetatiekundig gerekend worden tot betrekkelijk soortenarme vormen van het verbond van gewoon struisgras Plantagini-Festucion (Schaminée

et al. 1996). De relatieve soortenarmoede is een gevolg van het maaibeheer. Tot de soorten die kunnen worden aangetroffen, behoren gewone ereprijs, gewoon biggenkruid, gewoon reukgras, gewoon struisgras, kleine leeuwentand, muizenoor, pinksterbloem, rood zwenkgras, schapenzuring, smalle weegbree, tijmeprijs, veldereprijs en zachte ooievaarsbek.

Flora In de bossingels en op de grasvelden komen ten minste zo'n zeventig soorten planten voor. In tegenstelling tot 2009 zijn er geen beschermde soorten aangetroffen. De brede wespenorchis, waarvan in 2009 op enkele plaatsen langs de randen van de bossingels exemplaren werden vastgesteld, is in 2012 niet aangetroffen.

Wel is langs de ooststrand van parkeerterrein 1, het veld direct ten zuiden van het plangebied, een grote pol van de dichte bermzegge vastgesteld. De dichte bermzegge is een zeldzame soort die in Nederland vooral voorkomt in het oostelijke rivierengebied en in Zuid-Limburg (Floron 2014), maar waarvan in de afgelopen jaren ook enkele grote groeiplaatsen in Utrecht zijn vastgesteld.

Zoogdieren De velden worden door vier soorten vleermuizen gebruikt om te jagen. Het gaat hierbij om gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger en rosse vleermuis. Uit het onderzoek in 2009 is gebleken dat deze soorten verspreid over het gehele recreatiepark jagen. De velden vormen dus geen geïsoleerd jachtgebied dat in de zin van de Flora- en Faunawet moet worden opgevat als een vaste verblijfplaats. In de bossingels komen geen bomen met holten voor die geschikt zijn als verblijfplaats voor vleermuizen.

Andere soorten zoogdieren die van de velden en de bossingels gebruikmaken, zijn konijn, mol, gewone en/of tweekleurige bosspitsmuis, bosmuis en rosse woelmuis. Mogelijk wordt het terrein ook incidenteel gebruikt door jagende boomkruipers. Op korte afstand van het recreatiepark bevindt zich een bezette nestboom van deze soort.

Vogels De bossingels hebben een functie als broedhabitat voor enkele algemene vogelsoorten van bossen, parken en tuinen, zoals houtduif, winterkoning, heggemus, roodborst, merel, zanglijster, tuinfluiter, zwartkop, tjiftjaf, fitis, pimpelmees, koolmees, staartmees, vink en groenling. Voorts zijn er rondom de toeristische velden, inclusief de velden waar inmiddels chalets zijn geplaatst, drie territoria van de grauwe vliegenvanger vastgesteld. Deze soort is opgenomen op de Rode Lijst (categorie 'gevoelig').

De grasvelden hebben voor vogels alleen betekenis als foerageergebied.

Amfibieën De bossingels en de grasvelden hebben een functie als landbiotoop voor gewone pad en bruine kikker. Mogelijk wordt er door beide soorten ook overwinterd in de bossingels.

Insecten Op en rond de velden met toeristische plaatsen komen verschillende soorten, meest (vrij) algemene, dagvlinders voor waaronder bont zandoogje, boomblauwtje, citroenvlinder, eikenpage, klein geaderd witje en klein koolwitje. Langs de randen van de bossingels is bovendien het groot dikkopje waargenomen. Deze soort is als 'gevoelig' opgenomen op de Rode Lijst.

De meeste soorten gebruiken de bloeiende planten op en langs de velden om te foerageren. Een deel van de soorten zal zich mogelijk voortplanten in of langs de randen van de bossingels (bont zandoogje, boomblauwtje, eikenpage, groot dikkopje).

Voor waterjuffers en libellen heeft het terrein door het ontbreken van voortplantingsbiotoop (open water) alleen betekenis als foerageergebied en als terrein waar ze kunnen uitrijpen. Er komen alleen algemene soorten voor, zoals bruinrode heidelibel, grote keizerlibel, houtpantserjuffer, paardenbijter, steenrode en zwarte heidelibel.

Voor sprinkhanen vervullen de grasvelden, in het bijzonder de randen ervan, de functie van leefgebied. Er komen alleen algemene soorten voor, zoals boskrekkel, bruine sprinkhaan, gewoon doorntje, kustsprinkhaan, struiksprinkhaan en ratelaar.

Concluderend kan gesteld worden dat de natuurwaarden van de velden met toeristische plaatsen inclusief de omringende bossingels beperkt zijn. Behoudens twee Rode Lijst-soorten (grauwe vliegenvanger en groot dikkopje) komen er alleen algemene, weinig kritische soorten voor. Dit is vermoedelijk een gevolg van het gebruik en het beheer van het terrein. Ook de geringe oppervlakte en de geringe ouderdom van de bossingels spelen hierbij een rol.

4. Plaatsing chalets in relatie tot wet- en regelgeving

4.1 Bestemmingsplan

De twee toeristische velden zijn in het vigerende bestemmingsplan aangeduid als: 'specifieke vorm van recreatie - uitsluitend mobiele kampeermiddelen toegestaan'. De plaatsing van chalets is hier niet toegestaan. Burgemeester en wethouders kunnen voor gronden met deze aanduiding de plaatsing van chalets alleen toestaan als: 'de realisatie van de uitbreiding van de camping met toeristische plaatsen onomstotelijk vaststaat of als gebleken is dat uitbreiding van de camping niet uitvoerbaar is'. In alle overige gevallen dient een nieuw, gewijzigd bestemmingsplan te worden opgesteld.

4.2 Bescherming van de Ecologische Hoofdstructuur

Recreatiepark De Thijmse Berg ligt in zijn geheel in de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Op ontwikkelingen binnen de EHS waarvoor een wijziging van het bestemmingsplan nodig is, is het nee, tenzij-regime van toepassing (Provincie Utrecht 2013a,b). Dat wil zeggen dat getoetst dient te worden of deze ontwikkelingen niet leiden tot een significante aantasting van de wezenlijke waarden en kenmerken van de EHS. Deze toets wordt een nee, tenzij-toets genoemd.

5. Plaatsing chalets en het 'nee, tenzij'-beginsel'

5.1 Wezenlijke waarden en kenmerken

In dit hoofdstuk wordt getoetst of de plannen voor de plaatsing van chalets op de resterende twee toeristische velden op recreatiepark De Thijmse Berg kunnen leiden tot een significante aantasting van de wezenlijke waarden en kenmerken van de EHS, te weten:

- zones met bijzondere ecologische kwaliteit
- aaneengeslotenheid en robuustheid
- bijzondere soorten
- essentiële verbindingen

Of er sprake is van een significante aantasting van een van deze wezenlijke waarden en kenmerken wordt getoetst aan de hand van een aantal door de Provincie Utrecht (2013 a,b) opgestelde toetsingscriteria. Per waarde of kenmerk gaat het om de volgende toetsingscriteria:

- zones met bijzondere ecologische kwaliteit
 - o provinciale natuurwaardering - aantasten van gebieden met de natuurwaarden 'uitstekend' en 'goed'
 - o aantasten van oude boskernen van de categorie 'zeer waardevol' en 'bijzonder waardevol'
 - o het aantasten van de mogelijkheden tot instandhouding of realisatie van de natuurdoelen (UNAT's) zoals vastgelegd in de Natuurgebiedsplannen en/of de voor realisatie van de natuurdoelen vereiste abiotische omstandigheden
- aaneengeslotenheid en robuustheid
 - o opsplitsing van een gebied
 - o verkleining van een gebied
- bijzondere soorten
 - o negatieve gevolgen voor beschermde soorten uit Tabel 2 en 3 van de Flora- en Faunawet
 - o bedreigde soorten van de Rode en Oranje Lijsten uit de categorieën 'bedreigd', 'ernstig bedreigd' of 'op het punt van verdwijnen'
- essentiële verbindingen
 - o ecologische verbindingzones, robuuste verbindingen en ecoducten en faunapassages (tussen kerngebieden EHS) - door de ingreep wordt een verbinding 'ernstig belemmerd' of kan niet meer worden gerealiseerd
 - o foerageer- en migratieroutes - door de ingreep wordt een verbinding 'ernstig belemmerd' of kan niet meer worden gerealiseerd

5.2 Effecten op de wezenlijke waarden en kenmerken

5.2.1 Zones met bijzondere ecologische kwaliteit

Provinciale natuurwaardering

De toeristische velden op recreatiepark De Thijmse Berg hebben, evenals de overige gronden van het recreatiepark, op de kaarten van de Provincie Utrecht geen kwaliteitsaanduiding gekregen. Dit is naar alle waarschijnlijkheid een gevolg van het intensieve gebruik en beheer van het terrein en de relatief kleine oppervlakten van de verschillende biotopen (bos, grasland).

De bossingels kunnen worden aangemerkt als droog, voedselarm bos van matige kwaliteit en de graslanden als droog, voedselarm grasland van matige kwaliteit. Door de plaatsing van chalets op de twee resterende toeristische velden zullen geen gebieden met de kwaliteit uitstekend of goed worden aangetast.

Oude boskernen

De dichtstbijzijnde oude boskern ligt in het bosgebied op ca. 100 meter ten zuiden van het plangebied. Deze oude boskern is gewaardeerd als zeer waardevol. Het is evenwel niet aannemelijk dat de plaatsing van chalets zal leiden tot belangrijke veranderingen in het a-biotisch milieu in de ruimere omgeving en daarmee tot aantasting van deze zeer waardevolle oude boskern.

Natuurdoelen

Voor verblijfsrecreatieterreinen binnen de EHS geldt dat bij de toetsing van de effecten van een ontwikkeling alleen getoetst hoeft te worden op de actuele waarden en niet op de potentiële waarden om reden dat de actuele en potentiële waarden gezien de functie van deze terreinen gelijk kunnen worden gesteld (Provincie Utrecht 2013a,b, 2014a).

In het Ontwerp Natuurbeheerplan 2015 (Provincie Utrecht 2014b) is het natuurbeheertype voor de toeristische velden 'droog bos met productie'. In de actuele situatie bestaat het terrein grotendeels uit grasvelden die van elkaar gescheiden zijn door bossingels. Bij plaatsing van chalets zullen de bossingels, die voldoen aan het natuurbeheertype, behouden blijven. De graslanden zullen als gevolg van de plaatsing van de chalets en het aanbrengen van bestrating deels verdwijnen. Gelet op het huidige intensieve gebruik en beheer van deze graslanden in het groeiseizoen, en daaruit voortvloeiend de (zeer) beperkte actuele natuurwaarden, zal dit niet leiden tot een significante aantasting.

5.2.2 Aaneengeslotenheid en robuustheid

Gelet op het huidige gebruik van de toeristische velden zal de plaatsing van chalets niet leiden tot (significante) aantasting van de aaneengeslotenheid van de EHS. In de huidige situatie worden de gronden gebruikt voor het kamperen met mobiele kampeermiddelen. Feitelijk betekent dit dat de gronden, zeker in het kampeerseizoen, als gevolg van de fysieke aanwezigheid van bijvoorbeeld caravans en verstoring door menselijke aanwezigheid en activiteiten, geen of slechts een zeer beperkte functie hebben voor de natuur. De plaatsing van chalets zal dan ook niet leiden tot een verdere versnippering en daarmee tot aantasting van de aaneengeslotenheid van de EHS.

De plaatsing van chalets zal gelet op het huidige gebruik en beheer van de velden naar verwachting evenmin leiden tot (significante) aantasting van de robuustheid van de EHS. Weliswaar zal een deel van het aanwezige grasland verdwijnen als gevolg van de plaatsing van chalets, maar in het kampeerseizoen, een periode van het jaar die voor een groot deel samenvalt met de actieve periode van veel soorten, is dat feitelijk in de huidige situatie ook al het geval.

5.2.3 Bijzondere soorten

Uit het onderzoek in 2009 (van den Bijtel 2009b) blijkt dat in het plangebied wordt gejaagd door vier soorten vleermuizen (ruige dwergvleermuis, gewone dwergvleermuis, laatvlieger en rosse vleermuis). De betreffende soorten zijn overal op het recreatiepark jagend waargenomen, dus ook in de delen waar reeds chalets en vakantiewoningen aanwezig zijn.

Uit het onderzoek is niet gebleken dat de toeristische velden voor één of meer van deze soorten een preferent jachtgebied vormden.

Op grond van deze beide constatering kan worden geconcludeerd dat het niet aannemelijk is dat de plaatsing van chalets op de beide resterende toeristische velden ertoe zal leiden dat het plangebied ongeschikt zal worden als jachtgebied voor deze vleermuizen. De plaatsing van chalets zal dan ook niet leiden tot een significante aantasting van bijzondere soorten in de EHS.

5.2.4 Essentiële verbindingen

De plaatsing van chalets op de toeristische velden zal niet leiden tot een significante aantasting van ecoducten of verbindingzones. In de directe omgeving van het plangebied liggen geen ecoducten of verbindingzones die kunnen worden belemmerd.

De plaatsing van chalets op de toeristische velden zal er evenmin toe leiden dat migratie- en/of foerageerroutes ernstig worden belemmerd of niet meer kunnen worden gerealiseerd aangezien deze niet aanwezig zijn.

5.2.5 Samenvattend

De plaatsing van chalets op de twee resterende toeristische velden op recreatiepark De Thijmse Berg zullen niet leiden tot een significante aantasting van wezenlijke waarden en kenmerken van de EHS, zijnde de zones met bijzondere ecologische kwaliteit, de aaneengeslotenheid en robuustheid van de EHS, bijzondere soorten en essentiële verbindingen.

5.3 Externe verstoring

Een ontwikkeling op een verblijfsrecreatieterrein die ertoe leidt dat het aantal gasten toeneemt, kan tot gevolg hebben dat de recreatieve druk in de aangrenzende gebieden en/of het aantal verkeersbewegingen op het omringende wegennet toeneemt. Dit kan een nadelige invloed hebben op de natuurwaarden en -kwaliteit van de EHS.

Met de plaatsing van chalets neemt het aantal verblijfplaatsen af van vierentwintig in de huidige situatie naar maximaal tien in de toekomstige situatie. De geplande ontwikkeling zal dan ook eerder leiden tot een afname van het aantal gasten dan tot een toename. Het is dan ook niet aannemelijk dat de recreatieve druk in de aangrenzende bossen of het aantal verkeersbewegingen op het omringende wegennet als gevolg van de plaatsing van chalets zal toenemen (zie ook Gemeente Rhenen 2011b).

De vervanging van toeristische plaatsen door chalets zal naar verwachting dus niet leiden tot een toename van het aantal bezoekers, maar er mogelijk wel voor zorgen dat er gedurende een langere periode van het jaar bezoekers zijn. Immers, chalets zijn veel comfortabeler dan tenten of caravans, waardoor ook een (langer) verblijf in het voor- en naseizoen mogelijk wordt. Met name in het kwetsbare voorseizoen – de tijd waarin veel diersoorten zich voorbereiden op of bezig zijn met de voortplanting – zou dit kunnen leiden tot een toename van de verstoring in de omliggende bossen. In het geval van recreatiepark De Thijmse Berg moet hierbij echter worden aangetekend dat de omringende bossen al druk bezocht worden, met name op vrije dagen in het voor- en naseizoen. Gelet op bestaande hoge recreatiedruk is het daarom niet aannemelijk dat de gasten van het recreatiepark zullen bijdragen tot een significante toename van de verstoring in de omringende bossen als gevolg van menselijke aanwezigheid en betreding.

6. Aanbevelingen

De plaatsing van chalets zal ertoe leiden dat een deel van het aanwezige grasland verdwijnt. Deze ontwikkeling zal, zoals uiteengezet, niet leiden tot een significante aantasting van de wezenlijke waarden en kenmerken van de EHS, maar kan wel worden aangegrepen om te komen tot een beperkte verbetering van de natuurkwaliteit op het recreatiepark, waarmee het verlies van een beperkte oppervlakte grasland ongedaan wordt gemaakt. Een en ander kan gestalte krijgen door:

- langs de bossingels, aan de achterzijde van de chalets, in een strook van één tot twee meter breedte, een bloemrijke zoomvegetatie te ontwikkelen die bij voorkeur één tot twee maal per jaar wordt gemaaid, en
- langs de oostzijde van parkeerterrein 1 een drie tot vijf meter brede strook met bloemrijk grasland te ontwikkelen. Het geniet de voorkeur om deze ontwikkeling langs natuurlijke weg te laten plaatsvinden, maar kan eventueel ook worden uitgevoerd door het inzaaien met een voor de locatie geëigend zaadmengsel of door het uitleggen van maaisel van een vergelijkbaar terrein in de omgeving (bijvoorbeeld van de Plantage Willem III). Met de realisatie van deze strook kan tevens de groeiplaats van de zeldzame dichte bermzegge worden behouden.

7. Conclusies

- De natuurwaarden van de velden met toeristische plaatsen, inclusief de aangrenzende bossingels, zijn beperkt.
- De plaatsing van chalets op de velden met toeristische plaatsen zal daarom geen nadelige effecten hebben voor de natuurwaarden van dit deel van het recreatiepark.
- Recreatiepark De Thijmse Berg ligt in zijn geheel in de EHS.
- De plaatsing van chalets op de velden met toeristische plaatsen zal niet leiden tot een significante aantasting van de wezenlijke waarden en kenmerken van de EHS.
- De plaatsing van chalets op de velden met toeristische plaatsen zal leiden tot een afname van het aantal beschikbare verblijfplaatsen.
- Op grond hiervan is de conclusie gerechtvaardigd dat de plaatsing van chalets niet zal leiden tot een wezenlijke toename van de recreatiedruk in de aangrenzende bossen, noch tot een toename van het aantal verkeersbewegingen op het omringende wegennet.
- De vervanging van toeristische plaatsen door chalets kan er wel toe leiden dat in andere perioden van het jaar (voor- en naseizoen) de betreding van de omringende bossen door gasten van het recreatiepark toeneemt.
- Gelet op de bestaande hoge recreatiedruk in de omringende bossen is het niet aannemelijk dat het bezoek door gasten van het recreatiepark zal leiden tot een significante toename van de verstoring in de omringende bossen als gevolg van menselijke aanwezigheid en betreding.
- Door het treffen van een tweetal eenvoudige maatregelen ter verbetering van de natuurkwaliteit kan het beperkte verlies van de oppervlakte grasland ongedaan worden gemaakt.

8. Geraadpleegde literatuur

- Bijtel, H.J.V. van den 2009a. Notitie met betrekking tot de plaatsing van chalets op recreatiepark De Thijmse Berg, Rhenen. Van den Bijtel Ecologisch Onderzoek, Driebergen-Rijsenburg.
- Bijtel, H.J.V. van den 2009b. Natuurwaardenonderzoek, inclusief natuurtoets en nee, tenzij-toets. Recreatiepark De Thijmse Berg, gemeente Rhenen. Beo-publicatie 200941. Van den Bijtel Ecologisch Onderzoek, Driebergen-Rijsenburg.
- Gemeente Rhenen 2011a. Bestemmingsplan Recreatiepark De Thijmse Berg, herontwikkeling bestaand terrein. Rapport, Rhenen.
- Gemeente Rhenen 2011b. Bestemmingsplan Recreatiepark De Thijmse Berg, herontwikkeling bestaand terrein. Toelichting. Rapport, Rhenen.
- Ommering, G. van, I. van Halder, C.A.M. van Zwaay & I. Wynhoff 1995. Bedreigde en kwetsbare dagvlinders in Nederland. Toelichting op de Rode Lijst. Rapport IKC-Natuurbeheer nr. 18, IKC, Wageningen.
- Provincie Utrecht 2013a. Structuurvisie Provincie Utrecht 2013-2028. Rapport, Utrecht.
- Provincie Utrecht 2013b. Provinciale Ruimtelijke Verordening, Provincie Utrecht 2013. Ex artikel 4.1 eerste lid, Wro. Rapport, Utrecht.
- Provincie Utrecht 2014a. Partiële Herziening van de Structuurvisie Provincie Utrecht 2013-2028 & Verordening 2013. Rapport, Utrecht.
- Provincie Utrecht 2014b. Ontwerp Natuurbeheerplan 2015. Rapport, Utrecht.
- Schaminée, J.H.J., A.H.F. Stortelder & E.J. Weeda 1996. De vegetatie van Nederland. Deel 3. Plantengemeenschappen van graslanden, zomen en droge heiden. Opulus Press, Uppsala/Leiden.
- Stortelder, A.H.F., J.H.J. Schaminée & P.W.F.M. Hommel 1999. De vegetatie van Nederland. Deel 5. Plantengemeenschappen van ruigten, struwelen en bossen. Opulus Press, Uppsala/Leiden.
- Werf, S. van der 1991. Natuurbeheer in Nederland, deel 5. Bosgemeenschappen. Pudoc, Wageningen.

Geraadpleegde websites:

- www.provincie-utrecht.nl
www.ruimtelijkeplannen.nl
www.verspreidingsatlas.nl (Floron Verspreidingsatlas Planten)